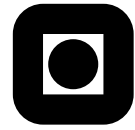

Faglig kontakt under eksamen:
Haaken A. Moe
Tlf: 92650655

Bokmål

EKSAMEN I BRUKERKURS B I MATEMATIKK (MA0002)

Mandag 18. mai 2009
Tid: 09.00 – 13.00
Sensur 8. juni 2008

Hjelpemidler:
Alle trykte og skrevne, samt kalkulator.

Alle svar skal begrunnes!

Vis mellomregning, eller henvis til teori.

Oppgave 1 Litt av hvert.

a) (10%) Løs initialverdiproblemet gitt ved differensialligningen

$$\frac{dr}{dt} = 2rt + 3rt^2,$$

med initialbetingelsen $r(1) = 1$. Anta at $r > 0$.

b) (10%) Regn ut determinanten til matrisen

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 3 & 1 \\ 1 & 1 & 4 & 2 \\ 1 & 3 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

Tips: du har lært regneregler for determinanter.

- c) (10%) Finn ligningen til planet i punktet $(1,2,1)$ som er vinkelrett på vektoren $\begin{bmatrix} 4 \\ -1 \\ 7 \end{bmatrix}$.

Oppgave 2 Max Rebo har en sparekonto hos Sparebanken Arkanis. Mengden credits i denne kontoen er $x(t)$, hvor t er tiden målt i år. Innskuddsrenta på denne kontoen er 6% per år, og Max setter inn 50 credits i måneden på kontoen. I tillegg skal banken ha 11 credits i året i gebyrer. Du kan gå ut fra at både renter, innskudd og gebyrer settes inn/taes ut kontinuerlig.

(10%) Finn differensialligningen for $x(t)$, det vil si ligningen for $\frac{dx}{dt}$.

Oppgave 3 Vi ser på funksjonen $f(x, y) = x^3 - 4x + y^2$.

- a) (5%) Finn gradienten til f , dvs ∇f .
- b) (5%) Finn den retningsderiverte av f i retning $\begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix}$ fra punktet $(2,2)$.
- c) (10%) Finn globale max og min for f på området begrenset av $x^2 + y^2 \leq 4$.

Oppgave 4 Vi ser på matrisen $A = \begin{bmatrix} 3 & 5/2 \\ -2 & -3/2 \end{bmatrix}$.

- a) (10%) Finn egenverdiene til A og tilhørende egenvektorer.
- b) (10%) Regn ut $A^{20} \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \end{bmatrix}$. Finn så

$$\lim_{n \rightarrow \infty} A^n \begin{bmatrix} 410 \\ -408 \end{bmatrix}.$$

Oppgave 5 Vi ser på et system av differensialligninger:

$$\begin{aligned} \frac{dx}{dt} &= 2(xy - y - x + 1) \\ \frac{dy}{dt} &= 5(xy + 2y) + 5x + 10, \end{aligned}$$

- a) (10%) Tegn et *retningsdiagram* for systemet av diffiligninger, for alle punkter hvor x og y er et heltall, $-2 \leq x \leq 2$ og $-2 \leq y \leq 2$.
- b) (10%) Finn likevektspunktene til systemet, og avgjør om de er stabile eller ustabile.